

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΦΗΒΕΙΑ

Κείμενο

Παιδιά και οθόνες: Ποιο είναι το «όριο κατανάλωσης»

Το κείμενο του Χαράλαμπου Νικολόπουλου δημοσιεύτηκε στις 8.2.2019 στον ιστότοπο ygeiastou.gr | Το site για την καλή Υγεία, την σωστή Διατροφή και την Ευεξία (προσπέλαση στις 5.4.2021). Εξετάζει τη σχέση των εφήβων με τον κόσμο της τεχνολογίας και αναζητά τη χρυσή τομή στο ημερήσιο χρονικό όριο ενασχόλησής τους με αυτή. (διασκευή)

Αλιεύουμε τίτλους από γνωστές εφημερίδες και περιοδικά του πλανήτη που περιγράφουν ικανοποιητικά το θέμα. «Γιατί τα μέσα ενημέρωσης μπορεί να είναι κακά για την υγεία του παιδιού σας», έγραψε το Time. «Τα παιδιά γίνονται πιο παχύσαρκα, πιο άρρωστα: οι ειδικοί κατηγορούν το έτοιμο φαγητό αλλά και τα βιντεοπαιχνίδια», ήταν το θέμα των Sunday Times. Ενώ, οι Times της Νέας Υόρκης επεσήμαναν ότι «οι οθόνες επιβαρύνουν τον εγκέφαλο των παιδιών». Το Wired το προχώρησε λίγο παραπάνω κάνοντας λόγο για διαταραχές στρες που οφείλονται στην ενασχόληση με συγκεκριμένα βιντεοπαιχνίδια.

Δεν υπάρχει αμφιβολία! Η λελογισμένη χρήση των νέων τεχνολογιών είναι απαραίτητη και βοηθάει στην ανάπτυξη των παιδιών ως μελών μιας κοινωνίας και ενδεχομένως επιδρά θετικά στην καλλιέργεια της ευφυΐας τους. Όμως, η υπερβολική χρήση τεχνολογικών μέσων υπονομεύει την υγεία και των παιδιών και των εφήβων. Ξεκάθαρα. Κάθε ηλικία έχει τις δικές της προτιμήσεις, όλες, όμως, λειτουργούν επιβαρυντικά στη σωματική και ψυχική υγεία, όταν υπερβαίνουν τα όρια. Τα παιδιά χρησιμοποιούν περισσότερο τάμπλετ και παιχνιδομηχανές, οι έφηβοι κοιμούνται και ξυπνούν με το κινητό τους δίπλα τους, οι νέοι (εκεί γύρω στα 18) περνούν άπειρες μπροστά στο λάπτοπ βλέποντας σειρές.

Ας δούμε τα δεδομένα που έρχονται από την άλλη άκρη του Ατλαντικού. Στις ΗΠΑ οι έφηβοι (12-15) παρακολουθούν τηλεόραση, παίζουν βιντεοπαιχνίδια και είναι online για περισσότερο από 8 ώρες την ημέρα, χρησιμοποιώντας κάποιες πλατφόρμες ταυτόχρονα (multitasking). Οι νέοι (15-18) μπορεί να είναι συνδεδεμένοι (μέσω του κινητού, του τάμπλετ και του υπολογιστή) συνεχώς, με εξαίρεση ίσως τις ώρες που κοιμούνται. Ακόμη και αν δεν ισχύουν τα ίδια ακριβώς στην Ελλάδα, το λογικό είναι ότι δεν απέχουμε πολύ από τα παραπάνω...

Ποια είναι, λοιπόν, η εναλλακτική πρόταση; Σίγουρα δεν είναι να πετάξετε την κονσόλα και να αποσυνδέσετε τα πάντα. Ούτε να κατασκοπεύετε τα παιδιά σας, αλλά ούτε να παρακολουθείτε κρυφά τη σελίδα τους στο Facebook ή στο Instagram. Η δαιμονοποίηση¹ της τεχνολογίας μπορεί να επιφέρει τα αντίθετα αποτελέσματα στη ζωή τους.

Η πρόταση είναι να υπάρχει ισορροπία μεταξύ του χρόνου που περνάνε μπροστά σε μια οθόνη και του χρόνου που δαπανούν για άλλες δραστηριότητες. Ας θεωρήσουμε αυτόν τον λόγο 1:2. Δηλαδή δύο ώρες εκτός για κάθε μια ώρα εντός. Το εκτός δεν είναι υποχρεωτικό να είναι εκτός σπιτιού. Μπορεί να είναι ένα οικογενειακό δείπνο, στο οποίο τα παιδιά θα παρακινούνται να μιλήσουν. Μπορεί να είναι το διάβασμα ενός βιβλίου ή η ακρόαση ραδιοφώνου ή η ένα επιτραπέζιο παιχνίδι. Θυμηθείτε, αυτά τα παιδιά περνούν πολλές ώρες την ημέρα συνδεδεμένα και βρίσκονται σε συνεχή επαφή με φίλους μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, γραπτών μηνυμάτων κ.λπ. Αυτή είναι η κοινωνική ζωή τους και δεν μπορείτε να τους την αρνηθείτε. Μπορείτε όμως να βάλετε κάποια όρια και ταυτόχρονα να τους δείξετε τις εκπαιδευτικές όψεις της τεχνολογίας. Όπως για παράδειγμα πώς μπορούν να κάνουν καλύτερα και πιο διασκεδαστικά μια σχολική εργασία. Κρατήστε, όσο ακόμη είναι μικρά, αυτήν τη χρυσή σταθερά. Θα αποδώσει καρπούς όταν θα μεγαλώσουν και θα είναι μπροστά σε μια οθόνη υπολογιστή 8 και 10 ώρες εκ των πραγμάτων (στο γραφείο λ.χ.).

ΘΕΜΑ 2β

¹Δαιμονοποίηση: η απόδοση υπερβολικά αρνητικών και αβάσιμων ιδιοτήτων σε πρόσωπα, ιδέες, φαινόμενα.

Στις δύο τελευταίες παραγράφους του κειμένου ο συγγραφέας χρησιμοποιεί δεύτερο πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο. Σε ποιους απευθύνεται και τι προσπαθεί να πετύχει με αυτή τη γλωσσική επιλογή;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3

Στο κείμενο γίνεται λόγος για την ανάγκη ύπαρξης ισορροπίας ανάμεσα στον χρόνο που περνάνε οι έφηβοι μπροστά σε μια οθόνη και τον χρόνο που δαπανούν για άλλες δραστηριότητες. Σε συζήτηση που γίνεται στο σχολείο σου στο πλαίσιο Ημερίδας με θέμα «Νέοι και Τεχνολογία» να εκθέσεις τεκμηριωμένα τη συμφωνία ή τη διαφωνία σου με την παραπάνω θέση. Μπορείς να αξιοποιήσεις στοιχεία του κειμένου αναφοράς.

Μονάδες 40